

כאשר הרמקוד האדיר של "הקונסנזוס הדאומי" מתחיל לפעול, שום קוד אחר אינו יכול להישמע.

ישראל היא מדינה חופשית. כל אדם יכול לדבר ולכתוב בה כאוות נפשו. כל עיתון יכול להעלות נושאים ככל העולה על רוחו.

אך יש בישראל מנגנון נסתר, כימעט אוטומטי, המאפשר לממשלה להכתוב למדינה כולה נושא לדיון, פלוני מחליט על נושאי-השבוע, רוב כל הפוליטיקאים מדברים עליו, הכנסת רועשת, העיתונים יוצאים חוצצים, הרדיו והטלוויזיה מרעי-שים שמיים וארץ. המנגנון האדיר של התעמולה בעולם מצטרף ל-מסע קהילתי יהודי-מכריזות, אמצעי התיקורת בארצות-הברית מודעקים, חברי-קונגרס מתקוממים, עולם כמרקחה.

מנגנון זה נוצר ושוכלל עוד בימי דויד בן-גוריון, הוא הופעל ברפרשות כמו זו של המדענים הגרמנים במצריים, ב-1963, הוא פועל כיום כמו ביומו הראשון.

הפסקת זרם, לפני שבוע היה המנגנון כולו מופנה לעבר לבנון ו"המחבלים".

תקרית קטנה בגבול ירדן גופי-חה לממדי-ענק, עד שהעולם כולו הזדעזע. משילוחי-נשק שיגרתיים לאירגוני אש"ף הפכו סכנה לשלום העולם. מאות מאמרים על נושא זה פורסמו בישראל, מאות רבות נוספות בעיתוני העולם. הכנסת דנה, נערכו מסיבות-עיתונאים רבות, עמות, מומחים מכל הסוגים הופעלו כבובות הקשורות בחוטים.

ואו, לפתע, נעצר המנגנון כולו בבתי-אחת, כאילו הפסיק משהו את הזרם. נשיא ארצות-הברית הודיע למנחה פנים, בשפה שלא השתמעה לשתי שנים, כי מילחמה בלבנון אינה באה ברגע זה בחשבון (ראה הנדון).

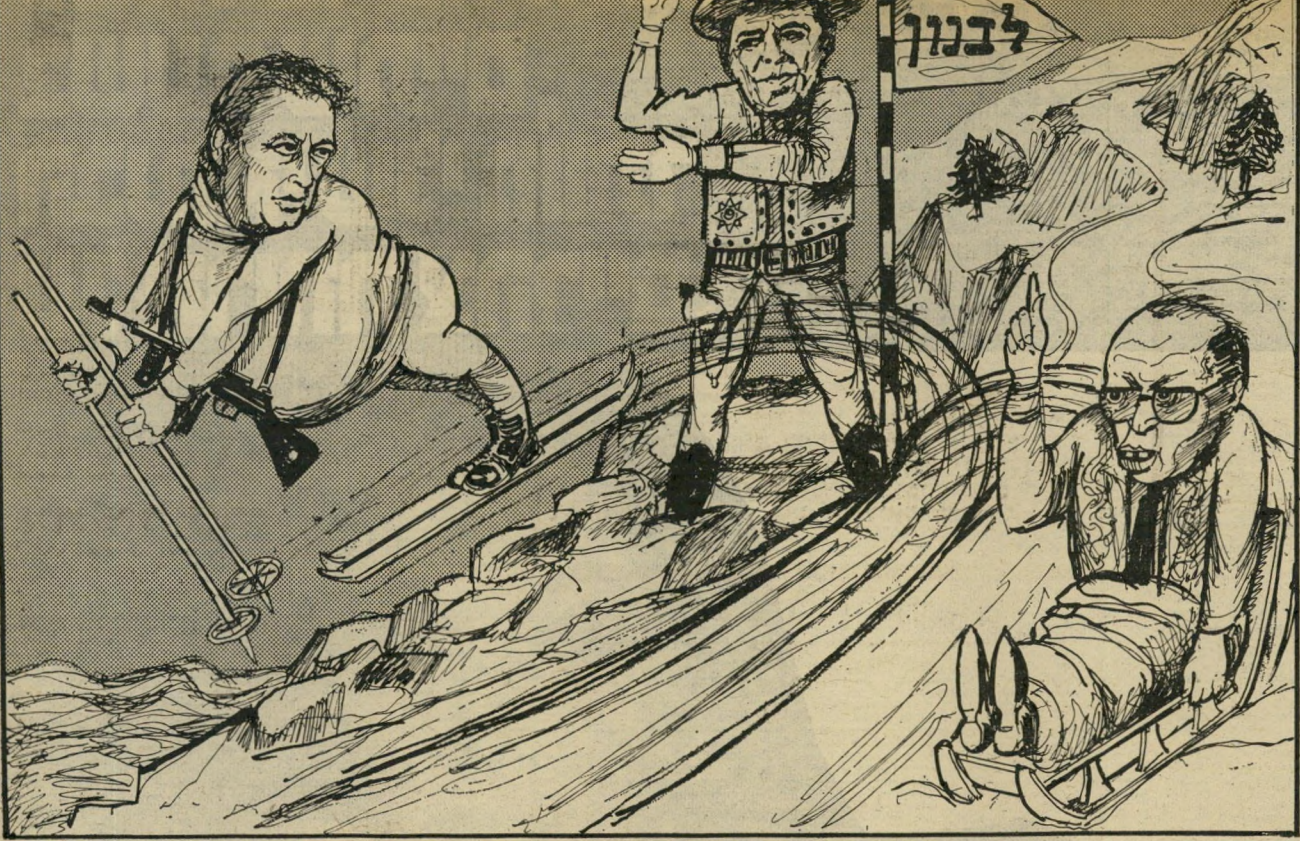
המנגנון נח רק במשך רגע קט. מישהו קבע שוב את נושאי-השבוע. הפעם: ירדן.

כספר ויינברגר, המייצג את מיסד-חריגוש האמריקאי, רוצה למכור נשק לירדן. אריאל שרון הודיע, שרון, המייצג את מיסד-הינהשק הישראלי, אחד החשובים בעולם, צריך היה להבין לנפשו של עמיתו האמריקאי, אך הדבר לא השפיע עליו. הוא הפעיל את פעמוני-האזעקה בשיבת-הממשלה.

מאותו הרגע פעל הכל כשורה. אמצעי-התיקורת הישראליים הודיעו דעקו כאיש אחד. הכנסת התכנסה והחליטה כימעט פה-אחד, הליכוד והמערך התחרו זה בזה בלהט לאור מני, "ירדני ישראל" ברחבי העולם קיבלו את האות, ומטח של מאמרים ונאומים ירד על העיתונות האמריקאית והקונגרס.

מה? איך? למה? בכל הרי המולה המסוברת, לא נשמע כימי עט אף צליל ענייני אחד, האם קיימת סכנה אמיתית? אם כן, מה גדולה? איך אפשר למנוע אותה? מהי, בכלל, מדיניות ישראל כלפי ירדן? האם אפשר למנוע משילוחי-ינהשק לירדן, כאשר ממשלת-ישראל מבגירה את קצב ההתחלחות בגדה המערבית, כפי שעשתה ה-שבוע ברעש רב?

כל זה אינו חשוב. כי המנגנון פועל, כאשר ייעצר, ימצא לו נרי שאי-חדש, לשבוע הבא.

טיול-חורף שנמנע

האוס". היוזמה והמיומן באו מצד עיראק, הזמנתו של אורי דייוויס, ישראלי-לשעבר ואנטי-ציוני, הי-תומך בחוגים הקיצוניים ביותר באש"ף, העידה על מגמת היוזמים.

הכנס כולו היה ביטוי גוסף ל-מאבק הפנימי המתנהל באש"ף בין מתונים וקיצוניים — בין הדוגלים בדרקיום בין מדינת-ישראל ומדי-נה פלסטינית בגדה וברצועה, כמו סרטאווי, ובין הדוגלים בהקמת פלסטין, דמוקרטית וחילונית, שי-פירושה תיסול ישראל.

שפיק אל-חוט, איש אש"ף מביי-רות, קרא במקום הצהרה, שתי-עה, לשחרר את היהודים מן ה-ישות הציונית". כלומר: לחסל את ישראל ולהפוך את היהודים לאזריחים במדינת פלסטין. זוהי תוכ-נית שאין כימעט אדם בישראל ה-מסוגל להסכים לה, אך מאז עד לתוכנית שטנית, לסלק את כל ה-יהודים מפלסטין" הדרך ארוכה מאוד — דרך שכולה כוב, ייחוס שקר זה לחאלד אל-חסן דוקא לא בא אלא כדי להדביק תדמית שתי-גית לתוכנית-פאהד ולמחנה המתון באש"ף.

גילן ורור ויכוח במקום, כאשר התנגד לדברי אל-חוט ואמר כי "כשם שהיהודים לא ייחזרו את הערבים, הערבים לא ייחזרו את היהודים", הוא הכריז שהוא תומך בהקמת מדינת פלסטין לצד יש-ראל, לצי גבולות 1967 — ולתבי-עה זו הצטרפו רוב משתתפי ה-כנס, ובכללם היוזמים העיראקיים ומישלחת של השמאל המצרי.

הרעלת בארות, הפרשה כולה מטילה אור מדאיג על נכונותה של העיתונות הישראלית לשמש מכשיר לפירסום ידיעות שתולות של מוסי-דתיסתר, ברור כי אין בעיתונות מנגנון-בקרה יעיל, למניעת פירסו-מם של ברוזים שחורים כאלה.

בחירת הארץ, הנחשב כמתחון, לעומת שני הצהרונים השייכים לימין הקיצוני, ולעומת כלי-התיק-שורת האלקטרוניים, שהם ממלכ-תיים, באה כדי לטשטש את מקור-הידיעה ולהקנות לה אמינות-יתר.

מכיוון שאין אף ביטאון יומי אחד בישראל הדוגל בקו של שלום, עליו לה ידיעת-כוב כזאת לגרום להרי-עלתי-בארות שאין לה תקנה.

הידיעה עצמה כוזבת לחלוטין. חודשיים לפני שהארץ זיעזע את הארץ בסקופ זה, פירסם מקסים גולן דו"ח ארוך ומפורט על כנס זה בביטאונה, ישראל אנד פלס-טיין, המופיע בשפה האנגלית ב-פאריס. עיתון-האח שלו בארץ, במרחב, פירסם דו"ח זה בעברית.

הדו"ח של מקסים היה רחוק מ-להיות אופטימי. הכנס הלונדוני התקיים במכון רביהיוקרה ליחסים בינלאומיים בלונדון (צאטאם

פאהד (שממשלת-ישראל מנהלת מילחמה בה מאז פירסומה, מפני שהיא דורשת את החזרת הגדה ו-הרצועה).

עוד פרט תמה: נאמר בידיעה כי בכנס השתתפו שני ישראלים "התומכים בהקמת מדינת פלסטי-נית": אורי דייוויס ומקסים גילן. יודעי-דבר מבחינים בין השניים, שהם גם אויבים-בנפש: גילן דוגל בהקמת מדינת פלסטין לצד ישראל, ואילו דייוויס קורא למדי-נה פלסטנית במקום ישראל. זהו דבר והיפוכו.

מי זה? מוסד עלום? שם או מיסד-החוק? ואם כן, מדוע לא הזכיר מלמן את הגורם שמסר לו את הידיעה? ומדוע מצא בעל-הידיעה לנכון לשחול את הידיעה בהארץ דוקא, תחת למסור אותה לכל כלי-התיקורת? מה או מי הגיע את הארץ לפרסם את הידיעה בצורה כה חריגה, במיט-גרת מיוחדת בראש העמוד הראי-שון?

איזו מין מדינה? חלק מן התעלומה ניתן לפענח בעזרת הי-עובדות. הכנס המדובר לא התכנס, באחי-רונה, לפני יומיים או שבוע. הוא נערך בנובמבר 1981 — שלושה חודשים לפני שהסיפור פורסם, כי ידיעה טריה ורוטטת, בראש העמוד הראשון של היומן. מובן שכתב הארץ לא נכח בו. מישהו שתל אצי-לו את הידיעה.

הידיעה עצמה כוזבת לחלוטין. חודשיים לפני שהארץ זיעזע את הארץ בסקופ זה, פירסם מקסים גולן דו"ח ארוך ומפורט על כנס זה בביטאונה, ישראל אנד פלס-טיין, המופיע בשפה האנגלית ב-פאריס. עיתון-האח שלו בארץ, במרחב, פירסם דו"ח זה בעברית.

הדו"ח של מקסים היה רחוק מ-להיות אופטימי. הכנס הלונדוני התקיים במכון רביהיוקרה ליחסים בינלאומיים בלונדון (צאטאם

קירי: לזרוק את כל היהודים לים. היכן? מתי? קוראים פחות-תמימיים יכלו לשים לב לכמה עוב-רות תמוהות, הקשורות בפירסום זה.

קודם כל, מתי נקרא מיסמך זה? בידיעה נאמר, "לאחרונה", ולא צו-יין בה מקום ותאריך. אך ברור לפי הידיעה שהיה זה כנס פומבי, שהרי נכחו בה מלך ירדן, שני יש-ראלים ואישים רבים אחרים.

נאמר בידיעה כי את המיסמך ה-נורא, הקורא לגירוש כל היהודים מפלסטין, חיבר חאלד אל-חסן, איש-אש"ף, מי שניסח גם את תוכ-נית-פאהד, שלא כמו הקוראים ה-תמימים, יודעים המומחים כי אל-חסן הוא מראשי המחנה המתון באש"ף. האם סביר כי איש כזה יחבר מיסמך כזה, להשמעה פומ-בית בכנס בינלאומי, ויתכחש בו לכל עמדותיו המוצהרות?

הקוראים התמימים של הארץ הודיעו בצדק, הם גם יכלו להסיק

עיתונות

כצצת סירחון

מי שתל ב"הארץ"

ידיעה כוזבת של

מילחמה פסיכודוגית?

הידיעה היתה מדהימה: הן בכו-רתה, הן בתוכנה, הן במיקומה.

היא הופיעה במיגרת מיוחדת בלתי-רגילה בראש העמוד הראשון של הארץ. הכותרת: "מיסמך חדש של אש"ף קורא: לסלק את כל ה-יהודים מפלסטין — הוקרא בסמינר שנערך בלונדון בנוכחות המלך חוסיין — מחברו סייע בניסוח תוכנית פאהד". על הידיעה חתם יוסי מלמן, סופר הארץ בבריטניה.

הקוראים התמימים של הארץ הודיעו בצדק, הם גם יכלו להסיק

מיסמך חדש של אש"ף קורא: לסלק את כל היהודים מפלסטין

הוקרא בסמינר שנערך בלונדון בנוכחות המלך חוסיין * מחברו סייע בניסוח "תכנית פאהד" מאת יוסי מלמן סופר "הארץ" בבריטניה

הכותרת בעמוד הראשון של "הארץ" ברוז שחור

גם צירוף הדברים עשוי היה לעורר חשד. בידיעה קטנה אחת, בת 16 שורות בסך-הכל, הצליח המחבר לכרוך יחד את אחמד שרי קירי, המלך חוסיין (שממשלת-ישראל מנהלת נגדו עתה מסעי-הכפשה, כדי למנוע את מכירת ה-נשק האמריקאי לירדן) ותוכנית

את המסקנה המתבקשת: אחרי פירסום דבריו של עיצאם סרטאווי (הטולס הזה 2317 בלה מונד ה-פאריסאי, שבו קרא איש-אש"ף בכיר זה לאירגונו לאמץ קן של התיפוסות עם ישראל, מתגלה עתה האמת. היא מאשרת את התוכנית השטנית הישנה של אחמד שרי